

Llum d'Oli

Gener de 1993.

Número 37

PORRERES

M.ª GALMES - 93-94-95-96 -

- Nova etapa del LLUM D'OLI
- La Coral de Porreres festeja les seves noces d'Or
- Abans Fonda Barceló, ara Sa Fonda - Cafè
- Josep Mª Llompart. Poeta

SUMARI

Activitats 1992 _____ **4**

Viatge de l'Agrupació Cultural a Andalusia _____ **6**

Activitats «geperudes» del G.E.P _____ **5**

Noves dades històriques sobre el campanar i les campanes de l'esglèsia parroquial de Porreres _____ **9**

No s'hi pot fer res? _____ **10**

Porreres bat rècords negatius _____ **11**

El desenvolupament de Porreres requereix bones carreteres _____ **14**

La moguda porrerenque _____ **15**

El Consell de la Joventut de les Illes Balears (C.J.I.B) i la campanya de prevenció d'embarassos en adolescents _____ **16**

La problemàtica medio - ambiental mundial _____ **17**

El nostre país, quin país? _____ **18**

Jugam i educam _____ **20**

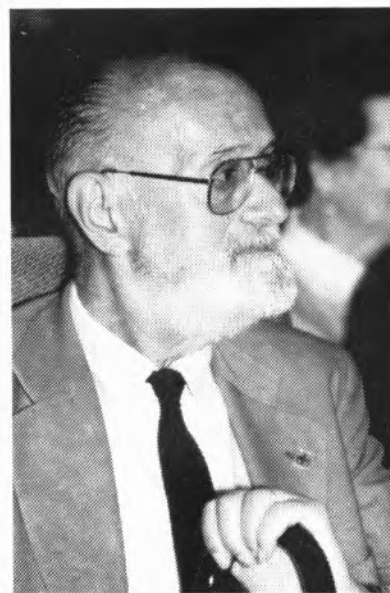
Esports _____ **21**

La Coral de Porreres festeja les seves Noces d'Or _____ **7**

Abans Fonda Barceló, ara Sa Fonda - Cafè _____ **12**

Josep Maria Llompart. Poeta _____ **19**

LLUM D'OLI

Gener 1993. N° 37

EDITA:

Agrupació Cultural de Porreres.

Redacció, administració i correspondència:

Carrer Almoina n° 67-1r.
C.P. 07260 Porreres.

Coordinador/a:

Joana Mora Cerdà.

Col·laboradors/es:

Maria Barceló i Crespi
Joan Barceló
Bernat Bauçà
Jaume Cerdà
Francesc Llinàs
Sebastià Melià
Joana Mora
Miquel Mora
Catalina Oliver
Joan Antoni Roig
Manel-Claudi Santos
Bartomeu Servera
Mateu Tomàs

Fotografia:

Tomeu Blanch
Rafel Ferrà
Rafel Picornell
Fotos Vidal.

Portada:

Maties Lladó

Dibuix:

Miquel Morlà

Impresa a:

Informacions Llevant S.A.

***Els articles publicats
refleixen únicament l'opinió
dels seus autors.***

Editorial

Des del març de 1989 en què el LLUM D'OLI cremava les darreres gotes d'oli, fins ara en què la llum s'entreu de bell nou, molts de porrerencs s'han sentit angoixats per la seva apagada.

Ara fa exactament catorze anys que la publicació «LLUM D'OLI» veia la llum per primera vegada com a Bolletí Informatiu de l'AGRUPACIÓ CULTURAL de Porreres. La finalitat d'aquesta publicació era tenir informats als socis i als seus simpatitzants.

La idea de fer una revista, no era nova. Ja abans, altres juntes intentaren tirar endavant amb el projecte, però per diverses raons mai es va fer realitat.

Fou l'equip redactor, que va sorgir de la Nova Junta el novembre de 1978, el que va envestir amb molta il·lusió i força a aquest projecte el qual durà entre alts i baixos fins a l'any 1989.

Durant aquests catorze anys Porreres comptà amb una publicació de caire cultural i informatiu. El que en un principi només era un Bolletí Informatiu ara a l'any 92 és una eina imprescindible per als estudiosos o curiosos de la història del nostre poble. Aleshores, cap els anys 79-80, els subscriptors del LLUM D'OLI su-

peraven al nombre de socis de l'Agrupació Cultural.

Fins i tot el LLUM D'OLI transpassava les aigües del Mar Mediterrani per arribar als porrerencs, que per motius personals o de feina, es veien obligats a viure lluny del seu poble estimat. En aquestes circumstàncies, el LLUM D'OLI era rebut amb els braços ben oberts i llegit, en moltes ocasions, amb llàgrimes als ulls.

Però, parlem del present, de la nova flama que a partir d'ara acaba d'encendre's. El LLUM D'OLI continuarà essent la revista esperada per molts de porrerencs, una revista on es podrà seguir trobant la INFORMACIÓ LOCAL més significativa del nostre poble, les habituals NOTES HISTÒRIQUES referent al nostre passat, entrevistes, reportatges, opinió, creació, esports... fins i tot alguna secció de nova creació que ja haureu pogut comprovar. LLUM D'OLI vol ésser una publicació de caire cultural amb informacions locals i generals i oberta a tothom. La nostra intenció és mantenir encesa, el màxim de temps, la seva flama.

Ho aconseguirem amb la col·laboració de tots.

ESPERAM EL TEU RAIG D'OLI!

Activitats 1992

16 de gener.- Col·laboració amb el fogueró de Sant Antoni a la placeta de l' Escola Nova.

19 de gener.- Excursió: «Serra des Teixos».

26 de gener.- Excursió: «Barranc de Biniarix, Es Cornadors, Son Arm, Sólter».

1 de gener.- Assemblea General de Socis.

16 de febrer.- Excursió: «Tossals-Mancor (Canaleta de Massanel·la)».

23 de febrer.- Acampada a la Trapa.

29 de febrer.- Col·laboració amb la Rua de Porreres.

15 de març.- Excursió: «Es Puig Tomir».

4 d'abril.- Acampada a n' Es Rafal d' Ariant-Torrent de Mortix.

10 d'abril.- Sopar de Quaresma.

18 d'abril.- Recorregut urbà per la Vila de Porreres.

19 d'abril.- Assemblea Extraordinària de socis, aprovació dels nous estatuts.

26 d'abril.- Festa del Llibre a Montission.

3 de maig.- Visita a l' Església Parroquial.

9 de maig.- Taller de reciclatge de paper amb la col·laboració del G.O.B.

16 de maig.- Acampada a Cala Màrmol.

24 de maig.- Col·laboració amb la «Desena Pujada Atlètica al Puig de Montission».

31 de maig.- Excursió: «Cala Delà-Llucalçar».

6 de juny.- Audiovisual: «Situació de la capa d'ozó» a càrrec de M.A. March.

14 de juny.- Celebració de Sant Bernat de Menthon, patró dels muntanyers, en el Puig de Son Roig.

23 de juny.- Celebració al local social de Sant Joan.

27 de juny.- Festa a Montission: tremponada i vetlada musical amb l' actuació de Tumbet.

5 de juliol.- Excursió: «Cales de Manacor».

8 de juliol.- Inici del XIè Torneig obert d' escacs Vila de Porreres.

13 d'agost.- Conferència a càrrec d' Aina Moll «Normalització Lingüística a la CAIB».

15 d'agost.- Taller de reciclatge de paper.

16 d'agost.- Finals del Torneig Vila de Porreres.

16 d'agost.- Proves d' aeromo-

delisme a càrrec del Club Aeromodellisme Campos.

29 d'agost.- Assemblea General Extraordinària: Elecció del Consell de Govern. XVI SETMANA CULTURAL DE SA FIRA.

24 de setembre.- Itinerari Cultural i Paisagístic pel terme de Porreres.

25 de setembre.- Excursió: «De Caimari a Lluc pel camí vell».

30 de setembre.- Taula rodona: «Nacionalisme, qui és qui». Hi participaren: Jaume Santandreu (ERC), Pere Sampol (PSM), M^o Antònia Munar (UM), Miquel Pasqual (UIM) i Lluís Pinya (CB).

31 de setembre.- Exposició: «Cabrera, Parc Nacional» amb la col·laboració d' ICONA.

31 de setembre.- Exposició «Mostra de llibres en català» amb la col·laboració de l' OCB.

1 d'octubre.- Competició simultània d' escacs.

1 d'octubre.- Demostració d' escalada esportiva a l' esplanada de l' església a càrrec de membres de la Federació balear d' escalada.

9, 10, 11 i 12 d'octubre.- Participació en el XVI Aplec Excursionista dels Països Catalans.

7 de novembre.- Acampada en el Bosc del Puig de Galatzó.

15 de novembre.- Excursió: «De Santa Maria a Orient (S' Avenc de Son Pou i es Salt des Freu)».

28 de novembre.- XVII Festa Pagesa.

5, 6, 7 i 8 de desembre.- Viatge gastronòmic-cultural a les províncies de Huelva, Cádiz i Sevilla.

26 de desembre.- Acampada a Sa Costera.

Breu resum d'any de canvi

1 de febrer de 1992

El President de l' Agrupació Cultural de Porreres, Joan Barceló Bauçà, convoca una Assemblea General Extraordinària amb el següent ordre del dia:

-Situació actual de l' entitat.

-Proposta de renovació de la

junta directiva.

-Proposta de renovació dels estatuts de l' Agrupació.

-Precs i preguntes.

En aquesta Assemblea s' acorda formar una junta gestora integrada per Jaume Gil Cuenca (President), Gregori Barceló Llaneras (Vicepresident), Jaume Cerdà Tomàs (Tresorer), Joan Marí Garí (Secretari) i Bernat Bauçà Garau, Climent Picornell i Joan Antoni Roig Dalmau (Vocals) amb una sèrie de prioritats:

a) gestionar el funcionament de l' entitat.

b) actualitzar el llista de socis/sòcies.

c) redactar uns nous estatuts.

d) preparar unes properes eleccions.

30 d'abril de 1992

Es presenta en Assemblea General Extraordinària un esborrany de nous estatuts, fruit de la revisió col·lectiva d' un document anterior per un grup representatiu de socis/sòcies. Aquesta redacció dels Estatuts i un Reglament Electoral s' aproven per unanimitat amb petites modificacions.

29 d'agost de 1992

En Assemblea General Extraordinària s' elegeix el nou orgue rector de l' Agrupació Cultural: El Consell de Govern format per President/Presidenta, Vicepresident/Vicepresidenta, Tresorer/Tresorera, Secretari/Secretària i 5 vocals.

Els/les socis/sòcies elegits/elegetes varen ser:

President: Jaume Gil Cuenca.

Vicepresident: Gregori Barceló Llaneras.

Secretari: Bernat Bauçà Garau.

Tresorer: Jaume Cerdà Tomàs.

Vocals: Vicenç Marí Sastre, Joan Marí Garí, Gregori Barceló Màrquez, Joan Antoni Roig Dalmau, Damià Nicolau Ferrà.

Activitats «geperudes» del G.E.P.

Els dies 9, 10, 11 i 12 d' Octubre al campament de la Victòria d' Alcúdia va tenir lloc el XVI Aplec Excursionista dels Països Catalans en el qual hi varen assistir 18 integrants del Grup Excursionista Porrerenc que representant el nostre poble formaren part dels més de 700 excursionistes vinguts de tots els indrets dels Països Catalans.

La finalitat d'aquest aplec que fa 16 anys que es duu a terme és l'agermanament de tots els excursionistes que tenen en comú la llengua i la cultura catalana.

Per tal motiu l'organització que enguany corria a càrrec del Grup Excursionista de Mallorca (GEM) i la Secció de Muntanya del Club Pollença, va preparar una sèrie d'activitats, tal com excursions al Puig Tomir, Torrent de Pareis, Puig de Massanella, Penyes Rotges, S'Albufera d'Alcúdia, etc... així com a projeccions d'audiovisuals i xerrades sobre el futur parc natural de La Serra de Tramuntana i el Parc Nacional Marítime-terrestre de l'Arxipèlag de Cabrera, i actuacions musicals per tal d'animar les vetllades.

En definitiva, foren quatre dies de contacte amb la natura i amb gent de parla catalana.

CAMÍ VELL DE LLUC

Diumenge dia 25 d' Octubre el GEP juntament amb l'Obra Cultural d'Algaida va organitzar una passetjada pel Camí Vell de Lluç, el que fora antigament l'única via de comunicació entre la comarca d'Inca i el Monestir de Lluç.

Aquesta excursió va comptar amb una participació de 32 persones que tengueren l'ocasió de contemplar un paisatge totalment diferent del que estam acostumats a veure quan anam a Lluç en cotxe.

L'ESCALADA DE SA FIRA

El 1er. de Novembre amb motiu de Sa Fira va tenir lloc a

l'esplanada de l'Església una demostració d'escalada exportiva a càrrec del campió de Balears Carles Raimundo així com d'altres membres de la Federació Balear de Muntanya.

Sense cap dubte ha estat una de les activitats més espectaculars i vistoses de les que ha duit a terme el GEP, cosa que es va poder comprovar amb el gran nombre de joves porrerencs i esters que varen voler posar a prova les seves qualitats escaladores, així com també la massiva assistència de gent jove i no tant jove que no es volgué perdre les evolucions del campió i dels altres escaladors que ens feren passar un horabaixa de Sa Fira força entretingut.

ACAMPADA

Els dies 7 i 8 de Novembre ens anàrem d'acampada al bosc del Puig de Galatzó.

Aquest bosc al que accedirem des de la zona d'Estellencs, és

un dels punts de més activitat de la denominada «Mallorca Màgica», ja que contenen que sovint s'hi sol aparèixer el fantasma del Comte Mal. Aquesta circumstància va fer que qualcú dels excursionistes que assistiren a l'acampada ves bubotes per tot arreu, sobretot durant la nit.

Però, bubotes a part, hem de dir que vàrem passar dos dies d'allò més bé possible, sempre acompanyats pel bon temps i sobretot pel bon humor.

EXCURSIÓ A LA MOLA DE SON PACS

El dia 13 de Desembre, juntament amb els companys de l'Obra Cultural d'Algaida, anàvem a la Mola de Son Pacs i poguérem contemplar, a més de bells paisatges, un bon conjunt de Sitges, cases de carboner, forns de calç, aljubs i per acabar les magestoses cases de Son Cavaspre (Esporles).

Viatge de l'Agrupació Cultural a Andalusia

Quan s'acosten les fredes matines del mes de desembre, com si es tractés d'una necessitat de sobreviure, l'Agrupació Cultural es posa en marxa per descobrir diferents terres i costums de l'Estat Espanyol.

Ja comença a ser llarga la llista d'indrets que, any darrera any, hem trepitjat i conegut: primer foren Menorca i Elvissa, després les terres del Principat, passarem pel País Basc, Castella i La Rioja, fins que enguany hem arribat a Sevilla, Huelva i Cadis (tal vegada l'Andalusia més nacionalista).

Com ja és costum en aquest peregrinatge, la descoberta dels llocs que visitam es fa tenint en compte aspectes culturals, gastronòmics, lingüístics, paisatgístics i de contacte directe amb les persones que hi viuen.

Aquest any, una interessant visita al Parc de Doñana va encetar el viatge; a trenc d'auba ja ens passejàvem per aquells hermosos paratges contemplant i respectant diferents espècies animals. La dematinada va ser dura, però va valer la pena. Després visitarem diferents llocs més simbòlics d'aquesta cultura tan diferent a la nostra: El Rocío, Monasterio de la Rabida, pobles tan interessants com Niebla i Moguer, on visitarem oficialment la casa de Juan Ramón Jiménez... Per cert, la fotografia oficial és

del Monasterio de la Rabida.

Els altres dies descobrirem Sevilla: la Catedral, La Giralda, Torre de Oro, barri de Santa Cruz, barri de Triana i la impressionant plaça d'Espanya, lloc en el qual ens trobarem amb el rodolet designat a la nostra província on curiosament podrem comprovar que al nostre escut la senyera no duia castellet (és degut fer abans dels invents del nostre govern; convendria enviar-hi algun dels nostres il·luminats polítics a fer una volteta).

Finalment, tinguérem temps de

recórrer ciutats i pobles com Cadis, Puerto de Santa María, San Lúcar de Barrameda, Cardona, Jerez, Arcos de la Frontera i l'antiga ciutat d'Itàlica, on podrem comprovar els desastres que es poden arribar a fer per tal d'atreure el turisme a ciutats històriques com aquesta.

Per acabar, volem dir que l'aspecte gastronòmic va funcionar de meravella: des dels finitos, manzanilla, mariscs, «pescaíto frito»..., fins que el darrer dia tastarem la famosa coa de toro.

CA NA JERÒNIA

C/ l'Almoina, 18 - Tel. 64 73 02

Felicitats

PORRERES

CENTRO DE BELLEZA

Margarita Barceló

C/. Luna, 12 - Teléfono 64 70 70
07260 - PORRERES

La Coral de Porreres festeja les seves Noces d'Or

Reflexions en ocasió d'un cinquantenari

**Sebastià Melià
Desembre 1992**

Amb certa freqüència podem trobar als mitjans de comunicació notícies de celebracions de noces d'or: de matrimoni, de sacerdoci o vida religiosa, de manteniment a un determinat quefer. Fins i tot qualcú hi ha que commemora les del seu fadrinatge.

La Coral de Porreres s'hi ha afegit al grup de gent madura. I hem festejat els nostres primers cinquanta anys que, com tot en aquesta vida són ben relatius: ni pocs ni massa, una cinquantena.

Així i tot -la història no és mestra?- aquesta circumstància n'és una ocasió que ens mou a «girar l'ull cap enrera» per fer-ne unes breus consideracions.

En primer lloc, que es pretenia a l'hora de preparar una tal celebració? No més ni manco que lo que desitja qualsevol persona o grup en semblant ocasió: manifestar, i fer-ne participants als

amics, el goig per una llarga vida. I sembla que ho hem complert: no nos n'hem estalviat d'alegria, cant i comunicació.

El resum -sempre fred i mesquí- que en podem treure al fullejar els programes de les activitats que iniciarem el dia vint i cinc de gener al saló d'actes de l'Ajuntament, podria ser el següent:

-Deu concerts de música coral amb participació de devuit agrupacions d'altres viles i ciutats de la nostra Comunitat.

-Dos concerts monogràfics d'orgue.

-Una exposició amb el títol «50 anys de la Coral».

-Un concert de piano i veu solista.

-Dues publicacions: el parlament llegit pel Sr. Josep Miró en l'acte inaugural del cinquantenari, i un volum sobre la música coral (encara en premsa) a càrrec del Rvd. Joan Rosselló Lliteres.

Voldria destacar dos actes, no inclosos en la realció anterior i que merixen un comentari a part:

Feria molts d'anys que al nostre poble no se sentia el pregó de la «Passió de Nostre Senyor» amb la solemnitat que ho feren la Coral i els Solistes convidats, el capvespre del diumenge dia vint i cinc d'abril. Ens queda un agradable record d'aquest acte que, fruit d'una col·laboració plural, i arrodonit per la paraula reflexiva de D. Bartomeu, el nostre rector, no va estar mancat d'emoció estètica i religiosa.

I l'audició que, encapçalada amb la llegenda «Recreant les velles partitures», va dedicar la Coral al record d'algunes obres de mestres músics porrerencs i d'altres mallorquins lligats a la vila. Era un deure de bonhomia i de gratitud.

A l'hora d'enllestir els esdeveniments darrers, i amb la tranquil·litat d'un «deure complert», sorgeixen del recés i la reflexió, algunes consideracions:

Primera: Reafirmar la necessitat de mantenir i millorar, fins a les màximes possibilitats, el transcórrer cultural de la vila. És bo i gratificant obrir finestres al vast món del saber, del goig estètic, de la conversa compartida amb el llibre, un bon amic... Forma de ben entendre el tòpic de la «qualitat de vida».

Segona: Els fets canten. Si és cert que els anys ens eixuguen algunes capacitats, també ens enriqueixen amb els dons del realisme, de la racionalitat que ajuda a mirar amb ulls freds i tranquils, el nostre entorn. Se diu dels joves: «deixau-los córrer...» Tots hem volgut aixecar el vol. És, però, un acte de sana prudència el reconèixer la llargària de les pròpies ales.

La Coral ha complert unes funcions i ha cobert unes necessitats determinades dins la nostra comunitat. I ho hem duit a terme de la manera més correcte, d'acord amb les nostres possibilitats.

Tercera: Hi ha, en la llista de les virtuts humanes, una que és

apreciable per damunt les altres: la generositat.

Són nombrosos els voluntaris -grups o individuals- que treballen per la comunitat sense posar preu: La gratuïtat de l'esforç, de l'enteniment comú, del temps... La Coral s'hi apunta a una llarga relació de porrerencs generosos.

Quarta: És un tòpic; així i tot pensam que, per cert, el podem retreure: hem fet poble. I en un bon sentit de l'expressió.

Les entitats locals encapçalades per l'Ajuntament i la Parròquia, i la Conselleria de Cultura, ens han fet costat.

La família d'amics de la Coral, més ampla i ferma, ha fet sentir-nos el seu afecte generós i espontani.

Hem estret lligams de col·laboració i amistat amb l'ampla parentela de la música coral de l'illa: cada una del miler de ximbombes i ximbombetes escampades arreu de la nostra Comunitat Autònoma, recorda com una llumeta encesa al despatx de l'executiu o a la reconera de la cuina de la casa de pagès, que hi ha una vila inquieta i preocupada pel quefer cultural a la part forana.

Quinta: Amb paraules de més encuny:

«The man that has no music himself,

Nor is not moved with concord of sweet sounds,

Is fit for treasings, stratagems and spoils...» (Shakespeare en el «Mercader de Venècia».)

L'home que no porta la música dins ell,

que no es commou a l'acord de suaus sons,

fàcilment cau en la traïció, l'engany i l'espoli...

És a dir: de la bondat de la música.

La qual cosa és el mòbil i la satisfacció dels vertaders protagonistes de la celebració del cinquantenari, els cantaires. Dones i homes, joves i majors que, com la pedre a una casa, conformen amb la seva veu bells edificis sonors. A tots ells i amb ells, l'abraç de congratulació.

Sisena: «... la soca més s'enfila com més endins pot arrelar».

Un record agrait i d'anyorança per els qui sembraren les primeres llavors i un dia pensaren amb Salvador Espriu,

«Camino l'últim solc... i em decanto a mirar

per darrera vegada la llum d'un llarg ponent».

Amic, que el cel habites,

«... que siguis,

davant altars on cremen

ardents silencis d'ales,

encés cristall, més flama,

llum de cançó senzilla».

Noves dades històriques sobre el campanar i les campanes de l'església parroquial de Porreres

Maria Barceló Crespí
Bartomeu Servera Sitjar

Ningú posa en dubte la importància que al llarg dels segles ha desenvolupat el campanar i per suposat les campanes.

El campanar, en el conjunt del context urbà, és l'element que més sobresurt, que més destaca per damunt dels terrats de les cases, el que de més alluny es divisa. És una mena de torre de vigia des d'on es pot contemplar una bella panoràmica sobre la vila i els voltants. Considerem-lo, idò, un indret privilegiat.

El so de les campanes, fins el temps actuals, ha estat estretament lligat al quefer quotidià, al ritme diari de les gents. Han anunciat alegries i penes, les cerimònies litúrgiques i els incendis. Inseparables de la vida del poble. Però, avui, gairebé hem renunciat a l'entranyable so de les campanes com a tantes altres coses de la vida d'abans. Malauradament a una parcel·la del nostre patrimoni cultural.

Ara i ací donarem a conèixer algunes dades, fins ara desconegudes, referents al campanar i campanes de Porreres (1).

*De la primera església parroquial i el seu edifici poc o res en sabem, sols que amb probabilitat estaria ubicada en el solar avui ocupat per l'Hospitalet.

*De la segona construcció, la gòtica, sabem que tenia el campanar sobre el portal major. La referència ve donada perquè el dimarts 11 de juny de 1495 va prendre possessió de la parròquia de Porreres, mitjançant solemne cerimònia, el nou rector Lluís de Santàngel, representant pel seu procurador Lluís de la Cavalleria. La cerimònia contemplava que, com era costum, la comitiva accedís *ad campanile ipsius ecclesiae quod supra portale ipsius ecclesiae constructum est* per després sonar les

campanes (2).

*El 23 de juliol de 1718, assabentats els regidors que les campanes del campanar de l'església parroquial no es sentien molt segons pública veu y fama de tot lo poble, segons uns a causa d'estar molt baixes o per altres no estant en la deguda forma, l'Ajuntament ho exposa a uns enginyers de Ciutat que es trobaven a la vila per dirigir les obres de la Creu. Els enginyers havent observat les campanes resolgueren que no era convenient pujar-les per la falta de sustent del campanar, en tot cas baixar-les fins a les primeres fines-tres. Després d'aquesta informació, l'Ajuntament resolvia fer algunes proves sobre de quina

manera es podrien sentir millor (3).

*El 29 de maig de 1728 l'Ajuntament procedeix a l'elecció de Francesc Vaquer, escolà, per efecte de cuidar durant un any no sols del rellotge i conservar-lo en la disposició que es requereix, per la qual cosa se li entregaran 6 lliures, sinó també per cuidar-se de tocar la queda cada dia. Per espai de mitja hora devia tocar la queda diàriament començant a les 2 hores y mitja de nit fins a les 3 hores de nit. A més, devia al manco tocar 100 bateiades baix la condició que el primer de maig començaria a tocar-les a les 10 del matí fins a finals del mes de novembre, i del primer de desembre fins el darrer dia del mes d'abril a les 8' 30 del matí. Com a sou se li donarien 6 lliures anuals de béns comuns (4).

*El 14 de setembre de 1728 Francesc Vaquer, escolà de l'església parroquial, modificant els horaris acordats, havia contradit el tracte entre ell i l'Ajuntament en referència a tocar la queda. Aleshores l'Ajuntament resol suspendre'l en aquest encàrrec amb la conseqüent pèrdua del salari (5).

NOTES:

1 - *Prescindim aquí de repetir tot el que ja coneixem i que de manera més o menys sintetitzada es pot veure al llibre de MARIA BARCELÓ CRESPI: «L'església parroquial de Porreres (Notes històrico-artístiques)». Col. Monuments de les Illes Balears. N° 4. Palma, 1989. Pp. 43-45.*

2 - ARM, Prot. C-2658, f. 123-126.

3 - AMP, Llibre d'Actes 1718-1728, f. 13v.-14v.

4 - AMP, Llibre d'Actes 1718-1828, f. 175v.-177v.

5 - AMP, Llibre d'Actes 1718-1828, f. 184v.

No s'hi pot fer res?

(Joan Barceló)

El temps de crisi sol segregar un dels seus més perillosos subproductes: la psicosis de crisi, que indueix al desànim total. Sembla que es vulgui fomentar la impotència per l'errònia impressió de que «això no té remei» i que, a vegades, és convertida en màscara per a dissimular la manca de dinamisme o fins i tot la peresa clara i plana.

Després d'un any i mig de nou consistori no es veu una política decidida cap a un sentit o l'altre. Se'n parla molt de les coses, però no es veuen decisions importants. Sembla com si els dos grups que governen a l'Ajuntament els hi vagi bé la gestió poc ambiciosa i la postura gens reivindicativa «estam cansats de demanar, però no ens

arreglen la carretera»... «amb el PAC a Vilafranca no s'hi pot fer res», etc. etc.

Darrerament: un té la impressió que les notícies dels projectes estan sobredimensionades i que als problemes se'ls hi resta importància.

Quatre anys de programa municipal haurien d'ésser un conjunt d'estímuls en favor de la innovació, de la superació de les rutines i contra l'actuació acomodaticia.

Tampoc els tres grups de l'oposició municipal fan massa coses per sortir de l'ensopiment. S'han ficat massa dins el cap que contra la majoria de set vots els qui governen no hi tenen cap possibilitat.

Si no hi ha canvis d'actituds, i ni uns ni els altres s'esforcen, s'acabaran els quatre anys sense que la gent hagi notat res. O ben poc.

Resum pluviomètric de l'any 1992 a Porreres

GENER.....	40' 2 litres
FEBRER.....	21' 9 litres
MARÇ	53' 5 litres
ABRIL	39' 2 litres
MAIG.....	76' 1 litres
JUNY.....	35' 1 litres
JULIOL.....	1' 8 litres
AGOST	20' 8 litres
SETEMBRE.....	2' 0 litres
OCTUBRE	72' 4 litres
NOVEMBRE.....	3' 9 litres
DESEMBRE (fins dia 11)...	6' 8 litres

BANCO DE CREDITO BALEAR

Es Crèdit

DOMICILIAR ES SEUS PAGAMENTS EN ES CRÈDIT, TÉ PREMI!

Tenim molts de regals que poden ésser seus si té qualque domiciliació de cobrances o de pagaments amb nosaltres.

Per cada domiciliació té dret a un número diferent per participar en es nostros sortejos.

El demani a sa seva sucursal.

FELIÇ ANY NOU

Los Nuevos Tesoros de La Ruta de la Seda

Y la nueva colección: EL TEMPLO DEL CIELO

Una nueva Colección de autenticos TESOROS DE LA RUTA DE LA SEDA, recién importados de China. Porcelanas de Jingdezhen y Cuanze. Cloisonné de Pekín. Lacas de Fujian. Terracotas de Xian. Tallos Polícromados de Nanjing. Alfileres. Kimonos y Cajas de Seda Natural de Xiangyong y Suzhou. Bienes y Mañetas de Pekín y Changzhou y cientos de reproducciones de la China milenaria en la colección más amplia.

PALEEM S.A.
muebles para la construcción

OBJETOS DE REGALO Y DECORACION

EXPOSICION: PAVIMENTOS, REVESTIMIENTOS, SANITARIOS Y DECORACION - C/ Duzing, 38 - Tel. 847271
FABRICA: Ctra. Porrera - Campos, Km. 1'400 - Telefonos 847183 y 847384 - Fax: 847713 - 87865 - PORRERES (Balears)

Porreres bat récords negatius

Xesc Llinàs.

Recentment s'han publicades unes dades oficiosos de la Comunitat Autònoma a les quals, el nostre poble encapçala el trist honor del primer lloc en disminució del nombre d'habitants de totes les Balears. Porreres supera, àmpliament, a les poblacions incloses en el Pla i en la Serra de Tramuntana, que reben ajudes del Govern Balear i de la C.E.E. com a zones desfavorides.

Es suposa que aquesta notícia no haurà sorprès a molta gent. Era d'esperar que d'un moment a l'altre succeís degut als problemes, tan coneguts, com la disminució de la població pagueja, a la que no han pogut absorbir les poques fàbriques, tallers, canteres, i escorxador i la greu crisi que pateix la construcció.

Tot això es tradueix en una pura i simple emigració dels nostres joves i de famílies senceres cap a Ciutat o zones turístiques. Què s'ha fet, durant aquests deu darrers anys, no només per invertir aquesta disminució de població sinó solament per a aturar-la?. Doncs, res de res, ni cercar noves indústries, ni crear un polígon industrial, ni insistir reiteradament al Govern Balear (del mateix color polític que domina en el nostre Consistori) per aconseguir ajudes d'ells mateixos o d'altres organismes.

L'empresari porrerenc no passa per un bon moment quant a inversions, mentre que alguns porrerencs que han fet fortuna s'han oblidat o ningú els ha recordat que podrien fer coses molt positives per al seu poble. A més, de la creació de nous llocs de feina, una altra forma d'aturar aquesta emigració és fer tot el contrari del que ha fet l'Ajuntament fins ara, és a dir: lluitar davant els organismes corresponents, davant l'Administració Central, demanar un Centre d'Ensenyament secundari i a la Comunitat Autònoma que instal·li un Centre Sanitari i així els nostres padrins no hagin d'anar

a altres pobles.

Així mateix hi fa falta a Porreres la creació d'un parc municipal per recreació i per a actuacions musicals; unes instal·lacions esportives completes on es pugui practicar amb comoditat tota mena d'aficions; locals i alguns doblers per a les entitats ja siguin culturals o esportives. Són maneres de fer agradable la vida en un poble com Porreres, maneres, amb un cost econòmic que el nostre Ajuntament tot sol no ha pogut dur a terme. Doncs molt bé, els nostres representants han de lluitar fortament per aconseguir els doblers necessaris de fora.

Enguany, el Govern Balear ha previst quasi 8 mil milions per a les ajudes als pobles més deprimits de Mallorca. Si els nostres representants polítics aconseguissin que ens arribassin algunes d'aquestes ajudes, justificarien la seva feina i tendrien el reconeixement dels seus votants. En cas contrari, em pareix que haurien de tenir ben clar el que han de fer. És una de les oportunitats més clares que s'han donat fins ara per solventar, almenys en part, la nostra problemàtica i la de pobles semblants. AQUÍ ESTÀ EL REPTÉ! Batles i regidors teniu la paraula.

Fer un poble agradable, vol dir, a més de fer jardins i entorns acollidors, donar suports a tota mena de projectes positius, celebracions i no deixar escapar cap oportunitat d'establir al nostre poble centres oficials o privats ara que ja hem entrat dins la Mancomunitat del Pla. De moment Sineu tindrà el Quarter Municipal, Petra la Seu de la Mancomunitat, un Registre de la Propietat i a Vilafranca el Centre Sanitari... i així.

ASUBIRATS

LLOPART

VI LLEGITIM

LLOPART

METHODE TRADITIONNELLE
METHODE CHAMPENOISE

Elaborador: P. LLOPART CAVA SANT SADURNI D'ANOIA

Abans Fonda Barceló, ara Sa Fonda-Cafè

Joana Mora

Aquesta entrevista fou realitzada dia 11 de juliol de 1989, pocs dies abans de que la FONDA BARCELÓ tancàs les seves portes al públic. La Fonda Barceló era la darrera fonda de la comarca.

N' Aina Barceló i Oliver, més coneguda a Porreres per «Sa madona de sa fonda» ens deixava el passat mes de juliol.

Actualment els néts de n' Aina Barceló han seguit la tradició familiar. El passat mes d'agost, el que havia estat durant molts d'anys l'única fonda de Porreres, tornava obrir les seves portes.

Avui el CAFE-BAR SA FONDA, s'hi pot anar a berenar, a escoltar música a fer una copa a la nit i fins i tot els diumenges a degustar els famosos «variats».

Des d'aquí desitjam que aquest cafè-bar segueixi oferint els serveis, encara que diferents, als seus clients com ho ha fet sempre.

Com el seu nom indica: «SA FONDA», era un cafè on se servia un bon menjar casolà i se donava hostalatge als que per un motiu o altre es veien amb la necessitat de pernoctar fora del seu domicili.

Ara a Porreres ja no compta cap lloc on es pugui quedar a passar una nit o varis dies per necessitat, només les cel·les del Puig de Monti-Sion que queda

molt lluny del casc urbà. «Sa Fonda» va ser durant els darrers anys l'únic lloc d'hostalatge a Porreres, però temps enera se feien la competència (amb el bon sentit de la paraula) amb l'HOTEL situat davant la mateixa FONDA i CAN TORRES a sa Plaça que també tenien habitacions i servien menjars. Però la importància de «Sa Fonda» no radica única i exclusivament en

el servei d'hostedatge que donava als viatjans que passaven pel nostre poble, sinó que hem de destacar els bons plats de cuina casolana que «sa madona» preparava cada dia: «paella, estofat, bacallà de moltes maneres, frit i també bistecs amb salsa, peix al forn i molts de plats més».

Fins fa poc, podíeu aturar-vos a dinar a «Sa Fonda» i provar els diumenges, els dimarts i els dijous la famosa paella, els dimecres rostit de mèn i pollastre i escudella de tota classe, els dilluns i no podien faltar les típiques sopes mallorquines i les de porro.

«GRÀCIES A DÉU, EL MENJAR QUE FÈIEM ERA DEL GUST DELS CLIENTS». N' Aina Barceló i Oliver, «sa madona de sa fonda», va néixer a Porreres l'any 1897 i de llavors ençà fins que el seu cos aguantà va viure entre el renou de la cafetera i l'olor a fregidina de la cuina. Els darrers anys foren el seu fill Gaspar i la seva nora Magdalena els que l'ajudaren en el negoci.

«TENC PENA, MOLTA PENA, PERÒ ELLS DOS ESTAN MOLT CANSATS I ARA JA SE JUBILEN TOTS DOS».

L'emoció fou present durant la conversa entre frase i frase.

-Quin tipus de clients han passat per «Sa Fonda»?

-«He tengut a dinar, durant tots aquests anys, a cinc notaris, a molts de representants: catalans, «madrileños» i de molts de llocs, mallorquins de Palma i n'hi ha un que encara ve, que li diuen en Fuentes, que ve des de que vàrem obrir i no ha faltat cap setmana. És el client més vell».

Com és normal «Sa Fonda» no solia tenir molts de clients porrerencs a dinar, sinó gent de fora. Malgrat tot, alguns diumenges o dies d'estiu se'n podien veure alguns dinant allà. No obstant els famosos «variats» eren coneguts per tots els porrerencs i gent de fora poble.

Referent als clients que es quedaven a dormir, «sa madona» conta que: «un temps ets viatjans o representants venien a Porreres amb es tren o amb sa camiona, quedaven a n'es poble i des d'aquí organitzaven sa volta. Sortien de Palma es dilluns i no tornaven fins es dissabte».

També han passat per «Sa Fonda» alguns treballadors d'una companyia anomenada Elecnor (9 o 10 hostes) que estaren allotjats durant un any o dos, així com també alguns empreats de Telefónica el temps que posaren la línia a Porreres.

«VAIG PROCURAR TRACTAR-LOS BÉ. TOTS ESTAVEN MOLT CONTENTS. I GRÀCIES A DÉU, TOTA SA GENT QUE HE TENGUT ALLOTJADA HA TORNAT A VISITAR-ME».

-I tornant a la cuina, quí feia la compra?

-«Jo, sempre jo. Quan comen-

çàrem, en Gaspar anava una vegada per setmana a Palma perquè a Porreres no hi havia segons quines coses».

Com a bona cuinera, té els seus propis secrets culinàris: «Són trets del meu cap i no de cap llibre». I ara que parlau de llibres:

-N'heu consultat algùn, qual-que vegada?

-«Mai! no en trobaran cap de llibre aquí dins! Jo mateixa he estat la meva mestressa».

La majoria de cuiners solen ésser bons menjadors i vos:

-Sou bona cap de taula?

-«No, jo som verge d'haver pres un «vermout». Fèiem tapes, des de fa molts d'anys! però no n'he tastada cap mai. El plat que pas més gust de menjar és ses sopes de col, però som poc menjadora. Si no queda res dins sa cuina sé dinar de pa amb oli o d'una fruita amb patates».

El fet de què no sigui una bona cap de taula no vol dir que ja estigui plena quan surt de la cuina perquè no és així. Ella mateixa diu que quan ha de tastar el menjar no utilitza cullera ni espipella gens.

-Sou sòcia del Club de la Tercera Edat?

-«Estic associada però amb uns pactes: No vull anar enlloc, perquè sa meua força ja no es bona per anar de passeig. Però som sòcia».

No li agrada passejar-se, ni tan sols anar als «dimarts».

«SA REVETLLA NO L'HE VISTA MAI, SEMPRE A DINS SA CUINA.

ELS DARRERS ANYS ENLLOC D'ESTAR DINS SA CUINA HE PELAT PATATES I HI HA HAGUT ANYS QUE N'HE PELADES MÉS D'UN SAC, I QUE FACIN ES FOCS! SA QÜESTIÓ ERA TENIR SES COSES FETES QUAN T'HO DEMANASSINI!

-El fet d'estar tants d'anys dins un cafè i fonda haureu tengut l'oportunitat de conèixer molts de personatges de la història porrerenca, o no?

-«Sí. N'he conegut molts! però sobre tot quan vaig estar al cafè de «Can Carrina», abans de posar «Sa Fonda», ja que aquí venia més gent de fora».

«M'HAN APRECIAT MOLT; ELS SENYORS I ELS POBRES».

Se recorda dels clients que anaven pel cafè de «Can Carrina»: «El senyor de Can Mateuet, de Can Monjo, de Can Verdura, el senyor Salvador Negre i molts més...».

-I de la política que trobau?

-«No m'ha agradat mai sa política, som independent de sa política. Sempre m'han agradat ses coses sèries i ben fetes. No som gens política».

He conegut molts de batlles: «El sen Joan Apotecari, Don Jaume Notari i d'altres». També ha vist el «derribo» de sa Plaça, els carrers estrets sense asfaltar, «sa cortera» i se'n recorda amb pèls i senyals de totes les famílies que vivien als carrerons i carrers on ara hi ha sa Plaça. I ja per acabar la nostra tertúlia vos voldria fer la darrera.

-Què li diríeu a una persona que ara volgués muntar un negoci com el vostre?

-«S'altre dia encara vaig dir a n'en Xim (el seu nét): cerca una feina de no passar pena, no te posis aquí dedins, perquè això és un convent per tota sa vida».

Paraules vertaderament significatives i que costesten indirectament a la darrera pregunta.

Quan tocaven les set de l'horabaixa al rellotge de Sa Fonda donàvem per acabada la nostra tertúlia i ens despedíem.

(Ara, quan han passat tres anys d'aquesta entrevista les coses ja han canviat. La madona de Sa Fonda ens ha deixat i el seu nét Xim ha tornat obrir el negoci).

Al clau

El desenvolupament de Porreres requereix bones carreteres

Xesc Llinàs

Tenir un poble ben comunicat per carretera amb la resta de poblacions i especialment amb les més importants és condició indispensable per al desenvolupament d'aquest poble.

Porreres és un dels pobles que compta amb una de les pitjors xarxes viàries de la comarca: carreteres estretes, plenes de revolts perillosos que ens perjudiquen a tots. Des de que es va fer la ronda exterior, quan encara governava l'antiga UCD, no s'ha fet res més. Però ara, a la fil! el

Govern Balear ens ha arreglat la carretera que uneix Porreres amb Campos i pareix ésser que aquest any que acaba de començar ens arreglarà la de Montuiri. Si és així, i no s'aturen podríem començar a ésser optimistes. El que han de fer els nostres representants és aconseguir altres ajudes que ens prometen l'Administració Autònoma i la C.E.E. per les zones de Tramuntana i del Pla. ENS HI JUGAM EL FUTUR! Del contrari, l'única cosa que anirà a més serà el CEMENTERI.

La moguda porrerenca

Joan Antoni Roig

Durant aquests tres darrers anys es ve notant un progressiu augment en fer música pop o rock en un sector de la gent jove de Porreres. Un exponent clar i impulsor d'aquesta nova moguda musical de Porreres és la formació del grup «HI HA SET» que se constitueix al voltant d'un grup d'amics, la majoria integrats dins la Filharmònica Porrerenca, cosa que suposa una certa formació musical. Aleshores quasi tots anaven a classe a l'Institut de Felanitx, lloc on realitzarien les primeres sonades davant públic.

La primera formació del grup «HI HA SET» més que un grup gairebé semblava una «macrobanda» amb sis components: en Xesc RESQUILIS Servera a la veu, en Jaume Salleres HANS i en Joan Roig CARAMINA a la guitarra, en Felip Sánchez al baix, en Joan Martorell als teclats i el felanitxer Jaume Roig a la bateria.

Durant aquesta primera etapa actuaren a la Festa per la Pau a Porreres, a l'Escola de Belles Arts a Ciutat, a la Festa Pagesa 90 a Porreres, als locals SPEED de Portocolom i al bar Sa Plaça de Porreres. El repertori del grup estava enfocat cap a versions dels grups com RAMONES, GREEN ON RED, fins i tot alguna del BOSS SPRINGSTEN. Però com moltes vegades passa, sorgiren algunes dificultats: incompatibilitats amb les tasques personals, divergències internes i la manca d'un local d'assalg. Tots aquests problemes ocasionaren la ruptura de la formació musical.

Després de deixar córrer poc més de mig any, el grup repren l'activitat però ara amb formació de «Trío» amb en Jaume Salleres que a més de tocar la guitarra passa a cantar, en Felip Sánchez continua al baix i en Joan Martorell passa dels teclats a la bateria. Així fan diverses actuacions: una d'elles a la Festa Pagesa 91 a Porreres, però el grup subsisteix amb dificultats, el

GRUP MUSICAL

HI HA SET

directe ha perdut força respecte a l'anterior formació i les actuacions són escasses. Vistes les conseqüències es decideix incorporar un nou component a la formació. A partir del passat mes de juny en Xesc Melià FOSSÀ entra com a guitarrista i al mateix temps designen les tasques i assumptes extramusicals a Mateu Romera, cosa que ha contribuït a donar un impuls al grup, propiciant més actuacions. Algunes de les darreres han estat a la Festa de Fi de curs al C.P. Escola Nova, a les Festes de Sant Roc a Ses Covetes i als locals UNIC de Felanitx, ZUM ZUM de Campos i a s'Altell de Vilafranca.

A hores d'ara es nota una ma-

duresa en el directe que ha recobrat part de la força perduda. A més, el repertori s'ha enriquit amb temes originals de la banda tal com el que pren el nom del grup «HI HA SET», «Molt Temps» cantats en català i altres amb lletra castellana com «Cuantas Noches» i «El hombre del Pajar», temes que segueixen combinant amb versions dels «Ramones», «Tesla», «Pink Floyd» i «La Frontera».

Per altra part, sorgia a Porreres un grup que es decantava per una tendència més rockbillera «LA LLEI SECA».

L'ànima del grup, encara que han comptat amb col·laboradors esporàdics, són en Lluís a la guitarra, en Joan Serra al baix i en Sebas a la bateria. El grup es va donar a conèixer per primera vegada al públic a la Festa per la Pau a Porreres, actuant posteriorment a diversos locals i instituts.

La banda havia aconseguit una certa seguretat a l'escenari, però com sempre sorgeixen els problemes. En aquest cas concret motius familiars greus.

Però LA LLEI SECA té intenció de ressorgir. En Lluís i en Joan intenten reformar la banda a la que se podrien integrar un bateria i un guitarrista. Actualment en Lluís també forma part d'un grup del seu col·legi.

Aquestes són les formacions de la moguda porrerenca actual però encara hi ha altres joves que sense formar part de cap grup musical intenten consolidar els seus projectes. Cal remarcar la postura d'en Xavier i en «Bolaños» que són fidels a la seva condició Heavy, esperant trobar l'element adequat per consolidar una banda. Altres com en Pep Castell amb la seva harmònica i la guitarra cerquen un lloc dins algun grup. I és que els inicis dins la fauna musical són molt difícils i complicats, però si un dia s'arriba a aconseguir fer alguna cosa positiva te deixa bones satisfaccions i ànim per seguir endavant.

«El Consell de la Joventut de les Illes Balears (C.J.I.B.) i la campanya de prevenció d'embarassos en adolescents»

Mateu Tomàs
Secretari del C.J.I.B.

El C.J.I.B. és una entitat de dret públic que està formada per les associacions juvenils de la nostra comunitat. A l'actualitat compta amb més de 40 entitats que treballen dins els diversos camps del món juvenil (temps lliure, política, ecologia...).

El C.J.I.B. és un organisme de representació i foment de la joventut associada; uns dels objectius que té dins el seu ampli camp d'acció és el de preparar o participar en projectes/programes sobre els principals temes que afecten als/les nostres joves.

Dins d'aquest marc d'acció el C.J.I.B. decidí adherir-se i desenvolupar dintre l'àmbit de les nostres illes la campanya d'informació sexual per a adolescents que té com a objectiu bàsic la prevenció d'embarassos no desitjats en adolescents. (El lema és: «És divertit, però no és un joc»). Aquesta decisió que va prendre el C.J.I.B. ve fonamentada en el fet de considerar que és un tema d'enorme interès per als/les joves.

El programa fou organitzat pel «Consejo de la Juventud de España» i està subvencionada pel «Ministerio de Asuntos Sociales». El C.J.I.B. durant la primera fase ha organitzat la divulgació de la campanya entre els joves de 15 a 18 anys, aproximadament, ja que es desenvoluparà a Centres d'Ensenyament Secundari on es realitzaran unes xerrades impartides per informadors juvenils voluntaris. Aquests informadors compten amb una àmplia experiència de treball amb joves i han rebut una bona preparació pedagògica i didàctica mitjançant un curs que es va desenvolupar en el mes de novembre i que fou organitzat pel C.J.I.B.

Els informadors juvenils quan

**És divertit,
però no és un joc**

CAMPANYA DE PREVENCIÓ DE EMBARASSOS EN ADOLESCENTS

realitzin una xerrada comptaran amb el suport de recursos audiovisuals i gràfics elaborats per aquesta campanya, i que després quedaran en dipòsit en el centre d'ensenyament per a que així el professorat i els alumnes puguin aprofitar-lo.

Les xerrades seran realitzades a tots els centres d'ensenyament secundari que ho sol·licitin a la nostra oficina (C/ Palau Reial, 3, 1º. Tel. 71 20 02). Està previst que les primeres es realitzin a finals del mes de gener de 1993, i al llarg d'aquest any s'ampliarà la divulgació de la

campanya a altres àmbits d'educació no formal.

Per acabar, el C.J.I.B. pensa que la polèmica que ha provocat, tant a nivell estatal com local la campanya entre alguns sectors polítics molt definits, no afavoreix gens a que el tema de l'educació sexual arribi a ésser tractat a tots els àmbits d'una forma totalment normalitzada i clara. És molt necessari que els/les joves tinguin una major informació sobre la sexualitat i estem convençuts que aquesta campanya afavorirà l'assoliment d'aquesta important fita.

La problemàtica medio-ambiental mundial

Miquel Mora i Mulet

Ara fa uns quants mesos que va celebrar-se la CIMERA DE RIO; aquesta era, em sembla, la vegada que es reuniren més països de la terra per a parlar sobre la problemàtica medio-ambiental mundial.

Hi va haver molta d'expectació i la premsa s'en va fer molt de ressò perquè pareixia, en un principi, que hi havia una forta convicció i una consciència plena per part dels polítics, per arribar a uns acords per prendre tota una sèrie de mesures a escala global per tal d'intentar reduir al mínim tots els processos de contaminació humana que sofreix el món, com la forta deforestació de les selves tropicals i l'esgotament de la fauna dels nostres mars.

Emperò, aviat farà un any i les coses segueixen igual de malament o pitjor del que ja estaven.

Es veu que priven els interessos econòmics a curt termini i poc interessa que en pocs anys ens anem tots a fer punyetes a conseqüència de la desaparició de la capa d'ozó, o per l'escalfament de l'atmosfera, o perquè ens quedem fora poder menjar cap producte del camp o de la mar per mor de la forta contaminació per productes derivats del petroli o per tota mena de pesticides, herbicides, etc., etc., que poc a poc ens estan matant la Terra i a nosaltres mateixos.

Per altra part si pegam una ullada i repassam els personatges que es passejaren per aquesta Cimera de Rio, enviats pels seus respectius govorns, en trobarem uns com el Sr. Bush, president dels Estats Units de Nord-Amèrica, implicat molt possiblement amb l'afer dels hostatges irinians, el qual provocà que el seu antecessor aconseguís de-

rotar a Carter a les eleccions presidencials del seu país. Uns altres com el Sr. Color de Mellor, president del Brasil, acusat de tràfic d'influències molt recentment. I fins i tot el nostre comissari europeu, Sr. Abel Matutes, el qual és ben conegut a Eivissa i no precisament per la seva actuació en defensa de la natura, sinó, més aviat, per tot el contrari.

Però, tot això ja ho podíem entreveure, amb tota aquesta gent per enmig. Poca cosa es podia arreglar perquè, ja se sap, «qui pets envia, merda espera».

VIAJES COLÓN TRAVEL, S.A.
BAL 182

El meu proper viatge

31 Desembre, 31
07003 Palma de Mallorca
PORRERES Tel. 64 70 00

Tels. 76 15 50 - 75 34 40
Telefax 49 29 44

**Bar
Restaurant**

ES CENTRE

Menú diari
Dijous tancat

Carrer Avinguda Bisbal Campins, nº 13
Telef.: 64 72 89

Bàrbara - Art
DECORACIÓ MALLORQUINA

C/ Duzay, 10 - Tel. 64 72 41
07260 PORRERES (Mallorca)

Bernat Bauçà

Estic quasi segur -i crec que no m'equivoc- que si qualsevol de nosaltres surt al carrer i demana a la gent: «quin és el nostre país?», les respostes que en treurem seran d'allò més estranyes i interessants.

No és una casualitat ni una coincidència que la gent ens doni respostes com: Mallorca, País Balear, Països Catalans, Espanya...; o, tal vegada, respostes com: no ho sé, no ho tenc clar, tenc dubtes, pas de política...

la nostra cultura i de la nostra llengua sense imposicions d'altres cultures ni d'altres llengües com l'espanyola.

No es tracta amb això de fer militàncies polítiques a diferents partits anomenats nacionalistes, ni molt manco de fer folklorismes -tan usats en els darrers anys pels mediocres-. Es tracta de treballar cadascú en el seu redol, no en el dels altres, com fan alguns als mitjans de comunicació (premsa) jugant a ser filòlegs o historiadors i destruint el poc que ens queda de Poble.

Ens manca gent a la qual poguem donar les gràcies, nosaltres i les futures generacions. Ens sobren persones «importantes», preocupades només pel poder i pels doblers que aconsegueixen destruint la nostra nació, la nostra llengua, la nostra natura, etc. Què es pensen:

- que són els amos del món?
- que tot es pot vendre i comprar? (espai, persones...)
- que ens poden enganyar?

No!

Necessitam il·lusió i orgull com a poble. Necessitam persones dignes, honorades, lluitadores. Si no obrim els ulls a la realitat i no prenem consciència del que ens envolta, si nosaltres mateixos no defensam la nostra terra, no ho farà ningú. Ens equivocarem i ens cansarem però sempre cal continuar treballant en petites tasques, cadascú dins les seves possibilitats, construint lentament però amb fermesa el futur.

«Fes-te envant i no endarrera, que el futur ve del passat...»

El nostre país, quin país?

Tota aquesta diversitat de respostes reflecteix, d'una banda, la nostra manca d'identitat com a poble, i de l'altra, la manca de gent que hagi fet història i hagi fet possible la nostra història, manca de gent que hagi fet país i hagi fet possible el nostre país; sinó ben al contrari, per tot arreu trobam «persones» que han lluitat i lluiten per un únic objectiu, el poder econòmic i social, deixant de banda valors humans bàsics com DIGNITAT, LLIBERTAT, etc.

Difícilment podrem seguir endavant i ens podrem sentir un país lliure, sense uns símbols de lluita personals i col·lectius, sense un treball constant de moltes persones que volguem formar una identitat nacional, pròpia de

RENAULT

GABRIEL TOMAS C. B.

AGENCIA OFICIAL
C/. Duzay, s/n.
Teléf. 647171
07260 PORRERAS (Mallorca)

BAR PUB ES FAROLET

L'Almoina, 58 - PORRERES

Josep Maria Llompart. Poeta

Manel-Claudi Santos

La publicació de **Poemes de Mondragó** l'any 1961 venia a confirmar un canvi important dins el panorama literari de Mallorca. Juntament amb l'obra de Blai Bonet i Jaume Vidal Alcover, la irrupció, discreta però contundent, dels poemes de Josep Maria Llompart suposava l'acta de defunció de l'Escola Mallorquina, que des de Costa i Llobera i Joan Alcover havia imposat una inamovible estètica d'oliveres mil·lenàries i mediterrànies llatines un bon punt embafosa. En certa manera, significava l'arribada de la modernitat literària. No sé si en un primer moment els protagonistes d'aquest canvi eren conscients, però que se n'adonaren de seguida ho demostra la línia d'aprofundiment que varen seguir en llibres posteriors.

Per esquematitzar molt, es pot dir que hi ha dues grans etapes en la poesia de Josep Maria Llompart: la primera correspondria a l'obra publicada entre 1961 i 1979 (**Poemes de Mondragó, La terra d'Argensa, Memòries i confessions d'un adolescent de casa bona i Urbanitat i cortesia**) amb un predomini del component social i crític, per no dir clarament polític; la segona abraçaria els volums publicats entre 1980 i 1992 (**Mandràgola, La Capella dels Dolors i altres poemes, Jerusalem i Spiritual**), que marca un inflexió interioritzadora, una recerca de respostes en els racons més amagats del propi jo. La ironia i el distanciament que sempre han caracteritzat la poesia de Llompart em fa la impressió que s' enfosqueix progressivament, com si tots els colors confluisin lentament en un blanc i negre ple de volums i de matisos.

Independentment que ens agradin més uns llibres o uns altres, la poesia de Josep Maria Llompart és d'una coherència interna molt profunda, com es comprova en el fet que els temes que la recorren oscil·len entre l'amor i la mort. De vega-

des no com una contraposició, sinó com un complement o una conjunció, cosa que aporta un element religiós que es fa més i més present en els seus versos. L'amor i la mort són tan prioritaris temàticament que fins i tot han passat a tenir nom de dona. Efectivament, l'amor ve representat per Antònia i la mort per Agnès. Noms que, com es pot suposar, no han estat triats per atzar, sinó que formen part del món íntim de l'autor: Antònia era una companya de jocs infantils a Sóller; mentre que Agnès era una teta que va tenir de petit. I, per si voleu més informació, aquesta teta era de Porreres. Hi ha coses en aquesta vida que, indubtablement, marquen caràcter.

POEMES DE MONDRAGÓ (1965)

Us ho diré amb paraules ben planeres:

Jo tenia deu anys -era aleshores el temps del *slow fox*, la falda llarga i els diumenges lluents de brillantina. A casa nostra, a la del camp vull dir (si es pot dir camp d'aquell mig quartó rònc on el meu pare -el coronell- semblava clavellers i tristos), hi havia una ombra feta de totes les blavors del vent de mil nou-cents trenta i tants. Jo tenia una mica d'amor a frec de boca. Tocaven hores. Cap al tard collia mon pare els crisantems. Dies i núvols. En el jardí hi havia un safareig on a penes la mort s'emmirallava.

LA TERRA D'ARGENSA (1972)

De vegades diem: la nostra terra. Paraules escollides, aleshores, paraules de cristall -no les de cada dia: treball, taula, cullera-, paraules ben cruixents i tebiesones acaronen el dring de la conversa: paraules per el nostre bon ús de patriotes. I somriem, molt còmplices.

Escolteu: jo he vist la pluja pels feulats de la vida; he vist carrers amb fang, avans de passes: un cinema de dissabte, amb tuf d'aixella, tristor de cansament i dies núvols, aixoplugat dins el capvespre de l'altra Besaiú, vila de comptes. He vist l'or vell del Priorat; les planes lentíssimes de l'Ebre color de riu i sang; el dur silenci dramàtic de Gandesa; l'enrunada misèria de l'incitla Morella. He vist uns homes de sang afadigada, ossos humiliats d'enllà dels segles; uns homes amb els ulls com ganivetes per filtrar el cel amarg.

Aquests homes no diuen mai: la nostra terra, perquè ells són la nostra terra.

Llavores he recordat uns cingles furiosos: la llum de la pineda; les muntanyes de l'illa; la flaire vellutada dels romanins de Formentor.

Els són, també, la nostra terra.

Jugam i educam

Catalina Oliver i Riera

Aprofitant les Festes de Nadal, on el primordial missatge és el de **CONVIURE EN PAU**, volia apuntar algunes idees que ens serveixin de reflexió a l'hora d'influir en el comportament socio-afectiu dels nostres infants, a través del temps d'esbarjo dins els seus jocs.

Encara es sent a dir que les juguetes, els colors, la vestimenta, els treballs i les tasques familiars, entre altres, tenen sexe, cosa que, avui en dia, m'extranya.

Els nins i les nines s'apunten a jocs cada vegada més agressius, que per una part són convenients per descarregar les ansietats personals, però no convé fomentar-los i cal estudiar l'arrel del perquè d'aquests comportaments agressius, tancats i classistes.

Per això durant aquestes vacances, on es tradicional l'intercanvi de regals i la població infantil té molt de temps per disfrutar-los, seria convenient:

-Augmentar la convivència familiar i analitzar els comportaments agressius.

-Reflexionar amb els infants del que és millor: **CONSTRUIR O DESTRUIR?**

-Respectar els gustos i els interessos tan socials, com ètnics, religiosos, etc...

-I reflexionar sobre el que realment necessitam i el que al cap i a la fi consumim o no feim servir.

Per això seria convenient:

-Ecoltar els nostres infants a l'hora d'elegir la jogueta o l'ob-

jecte que els hi agradaria, sense pensar amb el seu sexe.

-Analitzar l'ús d'aquestes joguetes u objectes que solem adquirir per aquestes festes.

-Decantar-nos a l'hora d'elegir jocs que ajudin a **CONSTRUIR**, que aconseguem desenvolupar **HABILITATS MANUALES**, que ensenyin a **REFLEXIONAR**, **RAONAR** o que ajudin a adquirir **BONS COMPORTAMENTS SOCIALS**: **D'AJUDA**, **DE RESPECTE**, **D'ORDRE**... abans de comprar aquells que fomenten la passivitat, l'aniquilació, la marginació...

Aconseguir que els infants tinguin un material en bon estat per continuar els treballs escolars a casa: plastilines, tisores, goma d'enganxar, colors, fols, llibres, etc...

Esperam entre tots aconseguir viure en un món digne i solidari. No em queda més que desitjar-vos que passeu unes **BONES FESTES DE NADAL I QUE L'ANY NOU ENS DUGUI LA FELICITAT I L'ALEGRIA QUE TOTS NECESSITAM.**

MOLTS D' ANYS!

A CONTINUACIÓ ES FA UN LLISTAT DEL TIPUS DE MATERIAL QUE A CADA EDAT CONVÉ MANIPULAR

5 a 8 anys.- Pilotes de tota mida, bicicletes de dues rodes, patins, patinets, monopatinos, botadors, pepes i accessoris, vehicles miniatura, estels, guinyol i teresetes, jocs de màgia, impremta, construccions petites, puzzle

de més de 20 peces, jocs de: dominó, parxís, dames, oca, cartes, loteria..., jocs d'habilitats, de rapidesa mental i física, d'estratègia i de reflexió. Jocs de preguntes i respostes senzilles, jocs esportius (raquetes...), guardiola, pissarra i guixos, discs i cassettes, cine-xin, llibres.

8 a 12 anys.- Jocs de taula: monopoli, master mind, statego..., futbolí, cotxes i trens amb maquinària, ping-pong. Màquina d'escriure, diferents eines de fuster, mecànic, costura..., jocs simples de física i química, jocs de memòria i atenció, puzzles, complements esportius, motxilla i complements, discs i cassettes, jocs electrònics, video-jocs i jocs de simulació per or, microscopi, càmeres fotogràfiques senzilles, llibres.

12 anys i més...- Material escolar, roba, jocs d'equip, video educatiu, disc o cassette, material per aprendre distintes tècniques, tècnica del fang, pintura, macramé, punt, microscopis, laboratoris... llibres.

És important també que l'alumne disposi d'una taula i llum apropiada per poder estudiar. L'ambient a on té és molt important... Ara és un bon regal si el vostre manca.

sa fonda càfe

Porreres • Mallorca

Esports

Jaume Cerdà

Tots just després de l'arribada de l'hivern comencen les festes de Nadal. Però és també en aquestes dates que els nostres equips esportius fan una aturada en la competició a les seves respectives categories. Analfzem ara la situació en què es troben els esports d'equip més representatius de Porreres.

ESCACS

El passat mes de desembre finalitzà el Campionat de Mallorca Individual d'escacs, que es venia disputant al col·legi «So N' Espanyole» de Ciutat, amb el triomf apurat, però absolut, del menorquí Tomàs Serra, jugador del club Sta. Margalida (actual campió per equips de Balears).

En aquest campionat hi participaven cinc jugadors de l'equip d'escacs de l'Agrupació Cultural de Porreres. A la màxima categoria, la de Preferent, hi participava Ramon Alenyar, però es va retirar a l'ecuator de la prova sense haver puntuat. Sembla que no s'ha adaptat al joc d'aquesta categoria, després d'aconseguir l'ascens al passat campionat.

Era a la Primera categoria on l'equip Porrerenc hi tenia més representació amb un total de tres jugadors. El millor classificat va ésser Jeroni Palerm, que aconseguí cinc punts de les nou rondes disputades. Jordi Oliver amb quatre punts i mig assolí la cinquanta per cent de la puntuació total, i Mauro Leon es quedava amb quatre punts. Aquests resultats es poden consi-

derar en línies generals de bons, però si repassam el llistat per ranking «ELO» on els jugadors porrencs estaven situats a les primeres posicions dels que participaven al campionat, semblen modestes.

A la segona categoria cal destacar la reaparició de Pau Sorell, després d'estar uns anys sense jugar, i que va realitzar un bon campionat, aconseguint un total de sis punts de les nou partides disputades i li va mancar mig punt per ascendir a la Primera categoria.

Properament s'iniciarà el campionat de Mallorca per equips en les diferents categories. L'equip d'escacs de l'Agrupació Cultural té previst participar-hi en dues categories (Primera i Tercera) amb cinc i quatre jugadors respectivament.

FUTBOL

El futbol, a l'igual que passa a la majoria de llocs, és també l'esport rei a Porreres. Per això ens basta veure la quantitat de gent que el practica, sobretot a les categories inferiors: benjamins, infantils... el que suposa que un elevat tant per cent dels

nostres al·lots practica aquest esport.

Tot això gràcies a una estructura interna ja definitivament consolidada que ha afavorit que el futbol a Porreres torni a gaudir de la importància que sempre havia tingut.

Parlant d'aspectes més purament esportius podem dir que l'equip senior de la Unió Esportiva Porreres aconseguia quedar campió d'hivern de la Segona Regional, després de disputar catorze jornades i queda en primer lloc de la classificació per sobre l'Algaida segon classificat a només un punt.

Un equip del qual s'ha fet càrrec un qualificat entrenador com és Miquel Vilar, i que conserva pràcticament la mateixa plantilla que l'any passat, amb noves incorporacions i algunes baixes.

Després d'un mal començament amb l'única derrota en tot el que s'ha jugat de lliga, davant el Sta. Maria, la Unió Esportiva Porreres ha aconseguit nou victòries: cinc al camp Municipal de «Ses Forques» i quatre a camp contrari; més quatre empats: dos en camp propi i dos a domicili.

En l'aspecte golejador, l'equip ha marcat un total de 29

gols, on destaca l'aportació de Mateu Rosselló amb deu gols, seguit per Baltasar Ferrer amb sis gols. En l'aspecte defensiu ha rebut nou gols.

De seguir, en la mateixa trajectòria l'equip porrerenc intentarà ocupar un bon lloc a la classificació que li doni dret a l'ascens a la categoria superior.

A més de l'equip senior hi ha quatre equips més que competeixen a diferents categories, són els benjamins, els infantils, els cadets i els juvenils. Aquests últims tornen a la competició després d'un any fora equip en aquesta categoria, i que juntament amb l'equip cadet són els qui practiquen el millor futbol i estan situats al capdavant en les respectives classificacions.

El Porreres Atc. participa amb dos equips a les categories benjamí i infantil. La seva trajectòria és molt irregular, mentre que l'equip benjamí ha aconseguit tres victòries, l'equip infantil, constituït enguany i, no ha aconseguit puntuar en el que es du jugat de lliga i se li nota una manca de rotatge en aquesta categoria.

BÀSQUET

Pel que fa al bàsquet la situació dels tres equips de Palerm

Porreres és ben diferent. L'equip senior que enguany ha canviat d'entrenador, Bernat Bauçà substitueix Maties Lladó, intenta estar a un dels llocs que el final de la primera fase, els pugui donar opció a disputar l'ascens a la categoria autonòmica.

L'equip juvenil es troba a la zona mitjana de la classificació amb un conjunt molt sòlid, després de dur uns quants anys jugant junts, i que intenta escalar posicions malgrat haver perdut diversos encontres per un marcador ajustat.

Quant a l'equip novell de la categoria cadet que comencen a agafar experiència per primer any en el món del bàsquet, ocupen posicions endarrerides amb tant sols una victòria en el que es du jugat de campionat.

El bàsquet ja té una gran tradició a Porreres amb triomfs importants i que intenta trobar continuïtat i millorar el seu paper d'anteriors temporades.

Aquesta seria la situació dels nostres esportistes als quals hauríem d'afegir altres esportistes individuals o d'equip que practiquen el seu esport a Porreres o a fora. D'ells en parlarem a les properes edicions de la revista i fins aleshores esperem que la sort els acompanyi a tots.

Porreres, ahir i avui

A aquest número de «LLUM D'OLI» començam la publicació d'una col·lecció de fotografies de Rafel Ferrà que foren objecte d'una exposició al local de la Caixa de Pensions de Porreres, el mes de Novembre de 1989, organitzada per l'Agrupació Cul-

tural. A aquestes fotografies es posa de manifest el pas del temps vist des de la perspectiva de diversos indrets de Porreres.

Avui publicam dues imatges, separades per més de 30 anys, de l'antic camp de futbol de n'Hereveta.

**LA TEVA TARGETA
"SA NOSTRA" SERVEIX
PER A TOT**

**PER POSAR
BENZINA...**

**PER ANAR
DE COMPRES...**

RESTAURANTE

**PER ANAR A
SOPAR...**

**I ARA... ;PER GUANYAR
MOLTS DE
PREMIS!**

Quan faceu les vostres compres amb la targeta Sa Nostra participareu automàticament en el sorteig de 2 compres gratuïtes cada dia, de 10 càmeres de vídeo i de 15 televisors en color durant la promoció.

PROMOCIÓ VÀLIDA DE L'1 DE DESEMBRE DE 1992 AL 28 DE FEBRER DE 1993.

"SA NOSTRA"
CAIXA DE BALEARS

AJUNTAMENT

DE PORRERES

*L'Ajuntament de Porreres
desitja a tot el poble
UNES BONES FESTES
I UN VENTURÓS 1993*